

השימוש בעגלה מערבלת ושוקלת

דו"ח מפגישת בוקרים שהתקיימה בתל-אביב ביום 29.5.75

החל מחודש אוקטובר 1974 נערך במשק בארות-יצחק ניסוי, בו קבוצת פרות לאחר ההמ" לטה מקבלת מזון פעם אחת ביום לצריכה חפ" שית והפרות אוכלות כ-10 פעמים ביממה. מאחר והניסוי עדיין לא סוכם, ישנה רק התרשמות, שאין הבדל בין מבצעי פרות קבוצת הניסוי למבצעי פרות קבוצת הביקורת. יש לציין, שהפרות הכלולות בשתי הקבוצות מניבות תנובות דומות ומקבלות אותה מנה העשירה במזון גס, אלא ששיטת ההאבסה שונה.

משקים אחרים, אשר התחילו להשתמש בעגלה והגישו לבקר מנות דלות יחסית במזון גס, נתקלו בתופעות שליליות בהתנהגות הבקר, כגון קלקולי קיבה.

נראה שלרשותנו טכנולוגיה המאפשרת הקלה בעבודה על-ידי יצירת, "מנה שלמה", אלא ששיטה זו תוכל להצליח רק באם המשק ידע להתאים את הרכב המנה לפרות כדי להביאן לניצול מקסימלי של המזון. עדיין לא ברור, ולא נוסה בתנאי הארץ, השימוש במנה שלמה לפרות המניבות תנובות חלב גבוהות ביותר (בסדר גודל של 8,000 ק"ג). אמנם משקים, אשר מסיבות שונות אין די מזון גס בסל המזונות שלהם, יוכלו להשתמש בטכנולוגיה זו, אולם הם יצטרכו לשמור על משטר קפדני של ארוחות. יתכן וגיתן יהיה להתאים עבורם טכנולוגיות יותר פשוטות ויותר זולות.

לגבי עגלות ופרות ממעייטות תנובה — נראה, שטכנולוגיה זו תאפשר הגברת השימוש בחמרי פסולת, קש, זבל עופות וכד', תוך אכיפת הבקר לאכול באמצעות הערבול מזונות בהם הוא בוחל בתנאי הזנה רגילים.

ר ש ם

עופר קרזל

ש.ה.מ., המחלקה לבקר

עשרה משקים רכשו לאחרונה עגלה בעלת משקל אלקטרוני ומערכת ערבול לחלוקת מס' פוא וזו כבר פועלת בהם. פרט למשק אחד, בו משמשת העגלה ליצירת, "מזון שלם" לפרות ולבני הבקר, הרי ביתר המשקים עדיין שוררת מבוכה בקשר לדרך הטובה ביותר להפעלת הצידוד החדש.

הבוקרים המפעילים צידוד חדש זה נאספו לשם החלפת דעות על השינויים בממשק הכרוכים בצידוד החדש, לשם הפקת לקחים ולמידה וכדי שניתן יהיה ליישם את הידע, שהצטבר, בצורה הטובה ביותר במשקים נוספים המתכוונים לרכוש צידוד מסוג זה.

בארץ פועלות עגלות מתוצרת שלושה בתי-חרושת. המכון להנדסה חקלאית בבית-דגן ערך בדיקה בה הושו העגלות השונות. נראה היה שהשקילה והערבול דומים בכולן, אך קיימים הבדלים בהספקי העבודה. יש להניח, שסיכום הניסוי יפורסם, וכל המעוניין לרכוש עגלה יוכל להתיעץ ולקבל חוות דעת מקצועית לפני רכישתה.

עיקר הדיון נסב על מקומה של עגלה זו במשק, באילו משקים ותנאי הזנה היא תביא תועלת ובאילו מקרים ההשקעה הכבדה הכרוכה ברכישה (או רכישת שתיים), בהתקנת משטחי האבסה והעמסה, בריכוז מכלים לתערובת ובהקמת מתקני תחמיץ היא מוצדקת.

העגלה המערבלת מאפשרת לייצר ולחלק מנת מזון אחידה לבקר, בה מוגשים המזונות הגסים והמרוכזים יחד, תוך כדי שקילה ובקרה של כמות המזון המוגשת. הניסיון, שהצטבר, מראה, שבמשטר של מנות מזון עתירות מזון גס ניתן יהיה לצמצם את מספר הארוחות ביממה — המזון יוגש פעם או פעמיים ביממה ויעמוד חפשי לרשות הבקר, ואילו הבקר יאכל בזמן הנוח לו, עד 10—12 פעמים ביממה (כפי שנמדד בהסתכלויות בניסיונות בעכו ובמשק בארות-יצחק).